

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 16039 posta Piotra Glińskiego z 30 marca 2026 roku w sprawie niepokojącej sytuacji w Muzeum Getta Warszawskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1.

Komisja konkursowa, mająca na celu wyłonienie kandydata na stanowisko dyrektora Muzeum Getta Warszawskiego, po przeprowadzeniu dwóch posiedzeń w dniach 11 i 24 lutego 2025 r. zarekomendowała minister kultury i dziedzictwa narodowego Hannie Wróblewskiej kandydaturę dr hab. Katarzyny Person-Wooddin na stanowisko dyrektora Muzeum Getta Warszawskiego na pięcioletnią kadencję (2025-2030). Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyjęła rekomendację. Stosowna informacja znajduje się na stronie BIP MKiDN pod linkiem: <https://bip.mkidn.gov.pl/pages/posts/konkurs-na-kandydata-na-stanowisko-dyrektora-muzeum-getta-warszawskiego-5086.php?p=60>

Ad 2.

Szczegółowe zapytanie należy skierować do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymał postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, na które przysługuje zażalenie - sygn. akt VII SA/Wa 903/25. Po rozpoznaniu 21 października 2025 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy ze skargi (...) na akt powołania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lutego 2025 r. nr DDK-WM.6001.40.2024 na stanowisko dyrektora Muzeum Getta Warszawskiego WSA postanowił odmówić wstrzymania wykonania zaskarżonego aktu.

Ad 3.

Umowa o świadczenie usług, jaka została zawarta z prof. Danielem Błatmanem, została wypowiedziana i uległa rozwiązaniu z końcem października 2025 roku w związku z zakończeniem prac historyczno-narracyjnych świadczonych przez prof. Daniela Błatmana.

Umowa ta została zawarta na okres do 6 lutego 2026 roku (umowa terminowa) i dotyczyła istotnie ograniczonych usług prof. Daniela Błatmana w stosunku do tych świadczonych w latach poprzednich, z powodu wejścia przez Muzeum Getta Warszawskiego w fazę produkcyjną wystawy stałej. W okresie przygotowawczym przed realizacją inwestycji nowej siedziby Muzeum i wystawy stałej zespół twórców wraz z prof. D. Błatmanem opracowywał historyczne fragmenty narracyjne, mające stanowić spójny materiał dla przyszłego

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2449467.10822979.10267483

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

scenariusza wystawy stałej, potem stworzenia scenariusza wystawy. Następnie od 2021 r. zadaniami prof. Daniela Blatmana było opracowanie koncepcji narracyjnej, opisów (narracji historycznej) dla scenariusza wystawy stałej, pełnienie nadzoru nad kwerendami archiwalnymi i muzealnymi wykonywanymi przez zespół zadaniowy ds. wystawy stałej w Muzeum Getta Warszawskiego, udzielanie wsparcia historycznego dla członków tego zespołu zadaniowego ds. wystawy stałej. W tym samym czasie wyłoniony w drodze przetargu Projektant (spółka KB Projekty) wykonywał prace projektowe, w tym także w zakresie projektowym wystawy stałej. W oparciu o materiały narracyjne/scenariusz historyczny opracowany przez zespół Muzeum, w tym prof. D. Blatmana, projektanci budynku i wystawy stałej, w skład których wchodził specjalista ds. projektowania przestrzeni wystawienniczych, opracowali stosowny projekt, w tym scenariusz wystawy stałej (którego nie należy mylić ze scenariuszem historycznym). W toku tych prac projektanci pozostawali w kontakcie z członkami zespołu zadaniowego Muzeum ds. wystawy stałej, aby projekt pozostawał spójny z narracją historyczną wystawy stałej przyjętą w Muzeum.

Następnie, z uwagi na zaawansowanie prac projektowych i ich kończenie w związku z rozpoczynanym procesem produkcji wystawy stałej zadania, jakie Muzeum zdecydowało się powierzyć prof. Danielowi Blatmanowi były już istotnie mniejsze, więc zostały zawężone wyłącznie do świadczenia nadzoru kuratorskiego w fazie produkcyjnej wystawy stałej (tj. weryfikowania zgodności wystawy stałej z narracją historyczną i scenariuszem historycznym, oceniania galerii wystawy stałej pod kątem zgodności z założeniami scenariusza historycznego, weryfikowania programu tekstów umieszczonych na wystawie stałej, przeglądania modułów, cytatów, mapy, elementów ikonograficznych, filmów). W tym czasie zespół zadaniowy Muzeum ds. produkcji wystawy stałej działał w pełnej współpracy z wykonawcą, sprawując nadzór nad zgodnością realizacji wystawy stałej z projektem i narracją historyczną.

W związku z przejściem inwestycji, polegającej na realizacji wystawy stałej, w fazę końcową - stricte produkcyjną i techniczną na podstawie dokumentacji projektowej wcześniej już opracowanej i zatwierdzonej - zadania, jakie wcześniej powierzone zostały prof. Danielowi Blatmanowi, uznane zostały za zakończone.

Ad 4.

Nie jest prawdą, że Muzeum Getta Warszawskiego lub jego dyrektor dr hab. Katarzyna Person-Wooddin wprowadzają zmiany w scenariuszu wystawy stałej Muzeum. Jedyne ewentualne modyfikacje dotyczą pojedynczych obiektów z uwagi na pojawiające się nowe, nieznanne w chwili nabycia lub pozyskania danego eksponatu fakty i okoliczności jego dotyczące. W odniesieniu zaś do poszczególnych obiektów wskazanych w interpelacji wyjaśniam jak niżej:

- wózek kopalniany (lora) – został nabyty jeszcze w 2019 roku przed stworzeniem dokumentacji projektu wystawy stałej, w ramach dotacji podmiotowej na bieżącą działalność Muzeum. Na ten moment nie jest planowany do ekspozycji z uwagi na pojawiające się wątpliwości co do pochodzenia i datowania obiektu, z których wynika, że wózek ten nie mógł w żadnym wypadku służyć jako element kolejek służących do odgruzowywania terenu getta warszawskiego. Najnowsze przypuszczenia określają datę jego produkcji na lata 1957-1960, podczas gdy zasadnicze prace przy odgruzowaniu getta warszawskiego odbywały się w latach 1945-1949; tym samym wobec zastrzeżeń co do autentyczności tego obiektu jako świadka historii nie zostanie on zamieszczony na wystawie stałej, lecz jako muzealium wpisane do inwentarza

Muzeum – do czasu bezspornego ustalenia jego datowania - będzie wykorzystany w pozostałej działalności statutowej, w tym wystawienniczej Muzeum, np. w ramach wystaw czasowych. Działanie przeciwne narażałoby bowiem Muzeum na krytykę międzynarodowego środowiska historyków i naukowców specjalizujących się w badaniach nad Zagładą, że Muzeum zamieszcza obiekty niezwiązane w żadnym stopniu z historią getta warszawskiego i Żydów. Jednocześnie, pomimo usunięcia tego obiektu, w treści i scenariuszu wystawy stałej nie nastąpiła żadna zmiana – nadal pojawia się tam temat KL Warschau/Gęsiówki reprezentowany przez materiał ikonograficzny oraz tekst;

- buty ofiar obozu na Majdanku – obiekt ten jako oryginalny artefakt nie był ujęty w dokumentacji projektowej wystawy stałej, stanowiącej część umowy zawartej przez poprzednią dyrekcję Muzeum z konsorcjum firm: Adamietz Warszawa Sp. z o.o. i Adamietz Sp. z o.o. z dnia 11 października 2023 r. nr 347/DI/MGW/2023/U, w trybie zamówienia publicznego w reżimie ustawy Prawo zamówień publicznych. W dokumentacji ujęto jedynie enigmatycznie replikę butów w przeszklonej wnęce w posadzce Galerii Umschlagplatz (gdzie w koncepcji wystawy w tym miejscu przewidziany był element scenograficzny – instalacja artystyczna z metalowych ram łóżek szpitalnych). Rozważano zmianę koncepcji zamieszczenia jednak w tym miejscu prawdziwych butów Ofiar Zagłady, jednakże z uwagi na stopień ich zachowania oraz wymogi konserwatorskie, które są nie do pogodzenia z ww. zaplanowanym sposobem i miejscem ekspozycji na wystawie stałej, określonymi w ramach dokumentacji projektowej, koncepcja taka nie mogła zostać zrealizowana z uwagi na nadrzędne dobro, jakim jest zachowanie w niezmienionej formie tego autentycznego eksponatu, będącego wymownym świadectwem działalności obozu zagłady na Majdanku (KL Lublin). Wynika to z faktu, że na etapie prac projektowych i tworzenia dokumentacji projektowej, z uwagi na brak wytycznych poprzedniej dyrekcji Muzeum oraz brak pozyskania tego obiektu do kolekcji Muzeum, czy też pozyskania go w depozyt od ich właściciela, nie zostały przewidziane żadne rozwiązania, które mogłyby zagwarantować możliwość eksponowania prawdziwego obiektu dokładnie w tym miejscu - pusta przestrzeń Galerii Umschlagplatz została zaprojektowana w sposób niespełniający wytycznych do przechowywania tego typu obiektów;
- warsztat szopu (-2/E-13.3, Galeria 7) – obiekt ten nie był ujęty w dokumentacji projektowej wystawy stałej, stanowiącej część umowy zawartej przez poprzednią dyrekcję Muzeum z konsorcjum firm: Adamietz Warszawa Sp. z o.o. i Adamietz Sp. z o.o. z dnia 11 października 2023 r. nr 347/DI/MGW/2023/U, w trybie zamówienia publicznego w reżimie ustawy Prawo zamówień publicznych. Drewniane i betonowe elementy pochodzące prawdopodobnie z warsztatu znajdującego się przy ul. Gęsiej, odkryte podczas prac budowlanych nowego budynku mieszkalnego, zostały wydobyte i poddane konserwacji (zabezpieczeniu) w celu umożliwienia ich ewentualnej ekspozycji w ramach działalności statutowej Muzeum, wtedy też pojawiła się myśl zamieszczenia ich na wystawie stałej Muzeum, kiedy to Generalny Wykonawca rozpoczął już prace budowlane nowej siedziby Muzeum. Z uwagi na brak przeprowadzonych badań historycznych i naukowych, które potwierdziłyby autentyczność tych elementów jako faktycznie będących pozostałościami oryginalnego szopu z czasów funkcjonowania getta warszawskiego, podjęto decyzję o ich nieumieszczeniu na wystawie stałej Muzeum, lecz w magazynie zbiorów, z możliwością ich ewentualnego wystawienia na ekspozycję podczas kolejnych odstępów wystawy stałej;

- replika tramwaju typu A - pierwotnie planowana do lokalizacji na terenie zewnętrznym, otwartym od strony ul. Siennej. Niezamieszczenie jej na poprzednio przewidzianym miejscu wynika z faktu nieuzyskania zgody Zarządu Tramwajów Warszawskich Sp. z o.o., właściciela tramwaju, na zlokalizowanie repliki tramwaju bez dodatkowych konstrukcji zabezpieczających, które zagwarantowałyby utrzymanie stabilnych parametrów do ekspozycji. Wymóg dobudowy takiej konstrukcji został wskazany przez Tramwaje Warszawskie Sp. z o.o. znacznie później, po rozpoczęciu inwestycji, dlatego taka konstrukcja nie była przewidziana w dokumentacji projektowej nowej siedziby Muzeum oraz przestrzeni wystawy stałej, będącej częścią umowy zawartej z Generalnym Wykonawcą, zaś jej doprojektowanie i zrealizowanie wymagałoby zmiany dokumentacji projektowej, uzyskania dodatkowych zezwoleń i decyzji administracyjnych, pozyskania przez Muzeum dodatkowych środków finansowych na ten cel i zawarcia aneksów lub nowych umów dotyczących realizacji dodatkowych robót budowlanych. Obecna dyrekcja Muzeum Getta Warszawskiego wraz z Zarządem Tramwajów Warszawskich wypracowała najbardziej kompromisowe rozwiązanie co do formy eksponowania tramwaju poza terenem d. Szpitala Baumanów i Bersohnów. Tak konstruktywne podejście umożliwiło chociażby w minimalnym stopniu rozszerzyć ekspozycję, zaplanowaną pierwotnie na terenie ul. Siennej i Śliskiej w Warszawie, na obszar znajdujący się poza wskazaną lokalizacją. Wypracowana narracja połączona z tematyką Muzeum Getta Warszawskiego daje możliwość rozszerzenia oferty kulturalnej, promocyjnej oraz historycznej również poza granicami całego kompleksu, gdzie powstaje Muzeum;
- brama cmentarna Cmentarza Żydowskiego (Galeria 9) – obiekt ten jest przewidziany do zamieszczenia na wystawie stałej zgodnie z dokumentacją projektową;
- przedstawienia niemieckich żołnierzy na motocyklu – obiekt w postaci motocykla BMW, używanego przez żołnierzy niemieckich podczas okupacji terenów dzisiejszej Polski zostanie zamieszczony na wystawie stałej zgodnie z dokumentacją projektową. Zrezygnowano z przedstawienia niemieckich żołnierzy. Po pierwsze ich mundury są jedynie współczesną repliką, pozbawioną jakichkolwiek wartości historycznych i naukowych, niekorespondującą z wysokim poziomem planowanej ekspozycji wystawy stałej Muzeum Getta Warszawskiego, jako składających się w jak największym stopniu z autentycznych materialnych świadków historii. Podobnie przedstawia się sytuacja dot. stalowych konstrukcji markujących manekiny i mających naśladować postaci ludzkie, na których te mundury miały być umieszczone – było to nieadekwatne do powagi ekspozycji Muzeum Getta Warszawskiego i decyzją zespołu kuratorskiego, nadzoru autorskiego oraz dyrekcji Muzeum zostały usunięte z wystawy. Nie wpłynęło to negatywnie na realizację scenariusza wystawy stałej, ponieważ w tym miejscu, przewidzianym w dokumentacji projektowej, nadal znajdować się będzie oryginalny obiekt – ww. motocykl BMW, ale bez zbędnych elementów scenograficznych.

Ad 5.

Autorami całości dokumentacji projektowej (w tym koncepcji wystawy, projektu wykonawczego, wielobranżowej dokumentacji projektowej, w tym też projektów koncepcyjnych i wykonawczych) jest cały zespół twórców, projektantów i autorów. Projekt wystawy stałej został bowiem zrealizowany na podstawie umowy zawartej w jednym z trybów przewidzianych ustawą Prawo Zamówień Publicznych przez Spółkę KB – Projekty Konstrukcyjne Sp. z o.o. z Krakowa, w oparciu o scenariusz historyczny wystawy stałej współautorstwa prof. Daniela Błatmana i członków zespołu zadaniowego ds. wystawy stałej

(składający się jedynie z haseł i ogólnych tematów, do czego ma się odnosić każda z poszczególnych Galerii). Powody zmian, wskazane w ad 4 przy każdej pozycji, były konsultowane z zespołem autorów dokumentacji projektowej wystawy stałej i uzyskały jego akceptację. Jednocześnie wskazują, że zmiany te wynikały także z inicjatywy historyków i naukowców wchodzących w skład zespołu twórców wystawy stałej Muzeum, z uwagi na dbałość o zachowanie autentyczności obiektów, ich wartości merytorycznej oraz historycznej, a także konieczności eliminacji obiektów o wątpliwym pochodzeniu lub niemających żadnych związków z historią getta warszawskiego, jak i Żydów w Polsce podczas okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej, nabytych przez poprzednią dyrekcję Muzeum.

Ad 6.

Pytanie dotyczy wewnętrznej pracy wszystkich muzealnych instytucji kultury z muzealiami i ma zaskakujący charakter. Wyjaśniam, że nawet jeśli muzealia są zakupywane z dotacji inwestycyjnej na przygotowanie wystawy, to nie musi to automatycznie oznaczać uniemożliwienia dokonywania zmian, w tym prezentowania tychże muzealiów w innym czasie.

W przypadku Muzeum Getta Warszawskiego wszystkie eksponaty objęte dotacją inwestycyjną na ich zakup znajdują się w przestrzeni wystawy stałej niezależnie od zaplanowanej formy prezentacji, na przykład prezentacja eksponatu fizycznego lub prezentacja eksponatu w formie cyfrowej w przestrzeni Mediateki - nowoczesnego Repozytorium Cyfrowego Muzeum Getta Warszawskiego, które znacząco zwiększa dostępność zbiorów i pozwala zapoznać się z nimi szerokiemu gronu odbiorców. Zakupy inwestycyjne obiektów zostały zaplanowane nie tylko na pierwszą odsłonę wystawy stałej, lecz także na kolejne. Poszczególne części wystawy stałej są przewidziane do zmiany w wieloletniej perspektywie wystawienniczej i na miejsce części eksponatów zostaną wstawione inne, których część została już teraz nabyta. Ponadto obiekty zostaną także zaprezentowane na wystawach czasowych zarówno w budynku nowej siedziby Muzeum, jak i w innych miejscach w Polsce i na całym świecie.

Należy podkreślić, że w momencie doboru poszczególnych eksponatów do wystawy stałej oraz przekazania zestawienia eksponatów do dokumentacji przetargowej nie zostały dokonane formalności polegające na nabyciu danego obiektu, zawarciu umowy wypożyczenia czy depozytu. Spośród wybranych do eksponowania jedynie obiekty stanowiące kolekcję Muzeum Getta Warszawskiego miały wyjaśniony status prawny i mogły być wykorzystane na wystawie stałej (po dokonaniu konserwacji i przygotowania obiektów do eksponowania). Pozostałe obiekty wskazane na liście eksponatów nie mają jeszcze potwierdzenia w formalnych ustaleniach z ich właścicielami czy posiadaczami, a które zapewniałyby gwarancję umieszczenia ich na ekspozycji. Trwają prace nad porozumieniem m.in. z Muzeum Niepodległości, Biblioteką Narodową, Żydowskim Instytutem Historycznym – stanowi to część planu naprawczego dyrektor dr hab. Katarzyny Person-Wooddin, który niweluje straty finansowe i zaniedbania poprzedniej dyrekcji Muzeum, co znajduje uzasadnienie w obecnej sytuacji.

Zaznaczam, że Muzeum Getta Warszawskiego w sposób prawidłowy realizuje aktualnie zaplanowane cele przy uwzględnieniu najwyższej dbałości o wydatkowanie środków publicznych pochodzących z budżetu skarbu państwa. Potwierdza to pozytywny wydzwitek kontroli realizacji projektu nr FENX.07.01-IP.04-0003/24 pn. „Renowacja i rozbudowa zabytkowych budynków d. Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów przy ul. Siennej 60/

Śliskiej 51 w Warszawie wraz z ich adaptacją na cele wystawiennicze i edukacyjne oraz realizacją Mediateki – części wystawy stałej Muzeum Getta Warszawskiego.”

Ad 7.

Muzeum Getta Warszawskiego wszystkie swoje działania i czynności związane z tworzeniem wystawy stałej realizuje z poszanowaniem praw twórców i autorów, w tym zgodnie z przepisami prawa, tj. ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, na podstawie łączących Muzeum z ww. twórcami umów, licencji, zgód i zezwoleń – wyłącznie w granicach pozyskanych praw i zezwoleń lub na podstawie tzw. dozwolonego użytku publicznego (licencji ustawowych).

Autorami dokumentacji projektowej wystawy stałej Muzeum (w tym scenariusza wystawy) jest cały zespół twórców, projektantów i autorów, z którymi Muzeum zawarło stosowne umowy przenoszące autorskie prawa majątkowe wraz z prawem wykonywania praw zależnych lub umowy licencyjne zawierające ww. uprawnienia Muzeum i zezwolenia, lub których łączył bądź łączy stosunek pracy z Muzeum. Podobnie sprawa wygląda z wszystkimi utworami stworzonymi przez prof. Daniela Blatmana w ramach umów łączących go z Muzeum Getta Warszawskiego - Muzeum nabyło do nich prawa autorskie majątkowe wraz z prawem tworzenia utworów zależnych, w tym dokonywania zmian, opracowań i modyfikacji.

Ewentualne zmiany w scenariuszu wystawy stałej będą dokonywane w związku z wynikami najnowszych ustaleń i badań naukowców oraz historyków, nie zaś na podstawie jakichkolwiek nieuzasadnionych przesłanek, jednocześnie nie naruszają w żadnym wypadku istotnych założeń scenariusza wystawy stworzonych przez zespół jego autorów, w tym tych opracowanych przez prof. Daniela Blatmana. Co więcej, w chwili obecnej nie zostały zmienione jakiegokolwiek części scenariusza wystawy stałej opracowane przez prof. Daniela Blatmana.

Z uwagi na powyższe, nie dochodzi do jakichkolwiek naruszeń praw autorskich twórców i autorów wystawy stałej Muzeum. W zakresie zaś twierdzeń dot. cenzurowania badań nad Holocaustem podkreślam, że jest to zarzut całkowicie bezzasadny i niezrozumiały, do tworzenia wystawy stałej zaproszono bowiem grono ekspertów i poważanych historyków o ogromnym doświadczeniu i kompetencjach, a wszelkie informacje, obiekty i dane zamieszczone na wystawie stałej mają lub będą miały odzwierciedlenie w materiałach źródłowych i innych ustaleniach naukowych oraz historycznych.

Zagadnienia praw autorskich wobec scenariusza wystawy są materią bardzo złożoną, jak poseł P. Gliński doskonale wie, w związku z nieuprawnioną ingerencją w kształt wystawy stałej Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, co potwierdzają wyroki sądu. Powyżej rozwialiśmy te wątpliwości, natomiast pozostałe zagadnienia poruszone w pytaniu nr 7 mają charakter indywidualnych odczuć posła Glińskiego.

Ad 8.

Prof. Jana Grabowskiego nie łączyły ani nie łączą obecnie żadne stosunki z Muzeum Getta Warszawskiego ani na gruncie stosunku pracy, ani na gruncie umów cywilnoprawnych, jak i jakiegokolwiek porozumień nieodpłatnych, w tym też nieformalnych.

Ad 9 i 10.

Prof. Jan Grabowski nie pełnił i nie pełni żadnych funkcji w Muzeum Getta Warszawskiego. Wobec braku jakichkolwiek związków z Muzeum Getta Warszawskiego i braku pełnienia funkcji w Muzeum prof. Jan Grabowski nie pobierał i nie pobiera żadnego wynagrodzenia z Muzeum Getta Warszawskiego z jakiegokolwiek tytułu.

Ad 11 i 12.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie zajmuje się tropieniem wypowiedzi prof. Jana Grabowskiego, które ten głosi na własną odpowiedzialność. Zwracam uwagę, że urząd administracji rządowej, podmiot administracji publicznej nie podziela poglądów osób, a jedynie wykonuje działania powierzone w dziale administracji rządowej „kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/